

ROWIENNIK (36) *sb m*

-e- (35), -ę- (1).

o oraz e jasne.

sg N rowiennik (9). ◇ *G* rowiennika (3). ◇ *D* rowiennikowi (2). ◇ *A* rowiennika (1). ◇ *V* rowienniku (1). ◇ *pl N* rowiennicy (1). ◇ *G* rowiennik(o)w (6). ◇ *D* rowiennik(o)m (1). ◇ *A* rowienniki (6). ◇ *I* rowienniki (6).

Sł stp, Cn notuje, Linde XVI (jeden z niżej notowanych przykładów) – XVIII w.

1. *Mężczyzna a. chłopiec w tym samym lub podobnym wieku; coetaneus Vulg, Mącz; aequalis, aetate par, coaequalis, coevus, parili aetate homo, synephebus Cn (13)* : Sam on Syn Stároſty ktory iey [św. Jagnieszki] tak bárzo w małżeńſtwo prágnał/ inne rowienniki zá głupie y boiázliwe máiąc: pohámować złey chući fwey nie mógł/ dotknąć fię wżetecznie pánienki S. pokuſił *SkarŻyw* 69; Bo gdy z pracy fzkolney wyprzągł/ á prożnowania ſobie dopuſcił [św. Wojciech]/ [...] z rowienniki bieſiad wżywać: y inne pochlebſtwa á zwodzenia ſwiátá tego przyimować/ począł. *SkarŻyw* 352, 46, 308. [Cf też *znacz. 3. Mącz* 52c.]

rowiennik czyj [zawsze: *pron poss*] (9): żemci náder przeſládownał koſciół Boży/ burzyłem ij/ y brale^m pomnożenie w żydowſtwie nád wiele rowiennikow moich w narodzie moim *Leop Gal* 1/14; Coetaneus, Moy rowiennik/ w tychże leczech yáko ya. *Mącz* 5b; Bo igraíac nád morzem z dziećmi rowienniki fwymi/ to co w koſciele widziál [św. Atanazy]/ obyczaiem dziećinnym náſládownać chciał. *SkarŻyw* 388, 208, 458, 470; *WujNT Gal* 1/14; O witay przyiacielu y moy rowienniku. *CiekPotr* 5, 22.

2. *Mężczyzna równy drugiemu stanowiskiem, znaczeniem, stanem, też naturą ludzką (o Chrystusie)* [czyj: *pron poss* (3), *G pron* (2)] (5) : Vmiłowałeś íprawiedliwość ſwiętą/ [...] Przeto cię pan twóy znaczną przed inſzemi Vczcił powagą rowienniki twémi. *KochPs* 67; przedſię fię zá to bierze [ksiądz *kanonik*]/ że y Papieżá dáleko w Rzymie bánkietow fwych Włófkich wżywáiącego/ bronić chce/ y fwey też przy nim/ y rowiennikow fwych/ kuchniey. *CzechEp* 323, 92; Zdrow bądź ô Krolu/ ktory przed inſzemi/ Znałz dziś to ízczęſcie/ rowienniki twemi *GrochKal* 26.

Szereg: »rowiennik abo uczeſnik« (1): iż go [Chrystusa] ſobie Bog między innymi íynámi fwemi [...] ofobliwym ípoſobem przez ducha ś. íprawił/ y tymże duchem ś. [...] nád rowienniki ábo vczeſniki iego: poſwięcił/ zápieczętował/ y ná ſwiát poſłał. *CzechRozm* 60v.

3. *Mężczyzna współczesny drugiemu; coetaneus, contemporaneus, synchronus (synchronos) Mącz, Cn; aequaevus, aequalis Cn (9)* : Synchronus, Rowiennik/ yednych lat. Latine coetaneus, vel contemporaneus. *Mącz* 52c; Contemporaneus, Yednego czáfu/ rowiennik/ yednoczeſny. *Mącz* 443d, 437a.

rowiennik czyj [w tym: *G sb i pron* (5), *pron poss* (1)] (6): Yego [Sozomenusa] też rowyennik yákmyarz Sokrátes [...] tak piſſe: [...] *KromRozm III* O5; *SkarŻyw* 352, 458; rowiennicy twoi/ Płaczą cię wżytko fwoi. *KlonŻal* C; Toż bywa w dzień S. Márká/ z ítarodawney S. Grzegorzá Papieżá wſtáwy: o ktorey piſze rowiennik iego *Gregorius Turonenſis LatHar* 125, 194.

4. Człowiek (zwłaszcza mężczyzna) bardzo podobny do kogoś pod jakimś względem lub taki sam; tu zwłaszcza podobnych poglądów; *coaequalis* Vulg; *similis* Mącz (9) : Przyjaciel ieśli zetrwa łtobą łtale/ będzie tobie iákoby rowiennik *Leop Eccli* 6/11; [*WujBib Eccli* 6/11 (*Linde*)].

rowiennik czego [= w czym] (4): Iż łobie pan Chřiřtus vtyłkuie ná Filipá/ y ná iego ná on čás błędu rowienniki/ przeto iż go przez ták długi čás dobrze nie poználi *CzechEp* 140, 163 [2 r.], 175.

rowiennik czyj [w tym: *G pron* (1), *pron poss* (1)] (2): Komuż tu wyęcey wyerzyć? Luthrowi zbrodnowi álbo innym yego rowyennikom [...] czyli Apořtołowi pánłkyemu przednyeyłfemu *KromRozm II* o2; *Mącz* 142d.

Przysłowie: *Simile gaudet simili*, Rowny łie s rownym zgodzi/ álbo rowiennik łie rad ku łwemu rowiennikowi ma. *Mącz* 142d.

Zwrot: »rowiennika nie mieć« (1): Gdy tedy tákiego obiecuie [*Bóg proroka*] iáki był Moyżesz/ tedy iuż to znác dáie/ iż nie łam tákı miał być/ kthoryby rowienniká nigdy nie miał/ ále iż też y po nim miał być drugi iemu podobny. *CzechRozm* 104v.

Synonim: 3. *jednoczesny*.

Cf **ROWNIK**

ALKa